

Dz. U. 2011 Nr 5 poz. 13

U S T A W A

z dnia 16 grudnia 2010 r.

o publicznym transporcie zbiorowym¹⁾

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady organizacji i funkcjonowania regularnego przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym realizowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w strefie transgranicznej, w transporcie drogowym, kolejowym, innym szynowym, linowym, linowo-terenowym, morskim oraz w żegludze śródlądowej.

[2. Ustawa określa także zasady finansowania regularnego przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym, w zakresie przewozów o charakterze użyteczności publicznej, realizowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w transporcie, o którym mowa w ust. 1.]

<2. Ustawa określa także zasady finansowania regularnego przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym, realizowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w transporcie, o którym mowa w ust. 1.>

Art. 2. Przepisów ustawy nie stosuje się do regularnego przewozu osób realizowanego w:

- 1) międzynarodowym transporcie drogowym;
- 2) międzynarodowym transporcie morskim;
- 3) międzynarodowej żegludze śródlądowej;

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 2009/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz. Urz. UE L 120 z 15.05.2009, str. 5).

Opracowano na podstawie: t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1343, 2666, z 2023 r. poz. 1003, 1234, 1688, 1720.

Nowe brzmienie ust. 2 w art. 1 wejdzie w życie z dn. 1.01.2026 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1720).

4) celach turystycznych.

Art. 3. 1. Przepisy ustawy stosuje się z uwzględnieniem przepisów:

- 1) rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007”;
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/782 z dnia 29 kwietnia 2021 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz. Urz. UE L 172 z 17.05.2021, str. 1);
- 3) (uchylony)
- 4) rozporządzenia Rady (EWG) nr 3577/92 z dnia 7 grudnia 1992 r. dotyczącego stosowania zasady swobody świadczenia usług w transporcie morskim w obrębie Państw Członkowskich (kabotaż morski) (Dz. Urz. WE L 364 z 12.12.1992, str. 7; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 2, str. 10);
- 5) rozporządzenia Rady (EWG) nr 3921/91 z dnia 16 grudnia 1991 r. ustanawiającego warunki, zgodnie z którymi przewoźnicy niemający stałej siedziby w Państwie Członkowskim mogą dokonywać transportu rzeczy lub osób żeglugą śródlądową w Państwie Członkowskim (Dz. Urz. WE L 373 z 31.12.1991, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 1, str. 345);
- 6) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009 z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylającego dyrektywę Rady 96/26/WE (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 51, z późn. zm.²⁾);
- 7) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 561/2006 (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 88);

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 178 z 10.07.2012, str. 6, Dz. Urz. UE L 4 z 09.01.2013, str. 46, Dz. Urz. UE L 158 z 10.06.2013, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 249 z 15.07.2020, str. 17.

- 8) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczącego praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz. Urz. UE L 55 z 28.02.2011, str. 1);
- 9) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz. Urz. UE L 334 z 17.12.2010, str. 1, z późn. zm.³⁾).

2. W zakresie regularnego przewozu osób realizowanego w strefie transgranicznej, przepisy ustawy stosuje się z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2201, z późn. zm.⁴⁾) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 561/2006 w zakresie międzynarodowego transportu drogowego.

Art. 4. 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) (uchylony)
- 2) dworzec – miejsce przeznaczone do odprawy pasażerów, w którym znajdują się w szczególności: przystanki komunikacyjne, punkt sprzedaży biletów oraz punkt informacji dla podróżnych;
- 3) gminne przewozy pasażerskie – przewóz osób w ramach publicznego transportu zbiorowego wykonywany w granicach administracyjnych jednej gminy lub gmin sąsiadujących, które zawarły stosowne porozumienie lub które utworzyły związek międzygminny; inne niż przewozy powiatowe, powiatowo-gminne, metropolitalne, wojewódzkie i międzywojewódzkie;
- 4) komunikacja miejska – gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo:
 - a) miasta i gminy,
 - b) miast, albo

³⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 41 z 12.02.2013, str. 16.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 760, 919, 1123, 1193, 1195 i 1523.

- c) miast i gmin sąsiadujących
 - jeżeli zostało zawarte porozumienie lub został utworzony związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego, a także metropolitalne przewozy pasażerskie;
- 5) linia komunikacyjna – połączenie komunikacyjne na:
 - a) sieci dróg publicznych albo
 - b) liniach kolejowych, innych szynowych, linowych, linowo-terenowych, albo
 - c) akwenach morskich lub wodach śródlądowych
 - wraz z oznaczonymi miejscami do wsiadania i wysiadania pasażerów na liniach komunikacyjnych, po których odbywa się publiczny transport zbiorowy;
- 5a) metropolitalne przewozy pasażerskie – przewóz osób w ramach publicznego transportu zbiorowego wykonywany w granicach związku metropolitalnego; inne niż gminne, powiatowe, powiatowo-gminne, wojewódzkie i międzywojewódzkie;
- 6) międzynarodowe przewozy pasażerskie – przewóz osób w ramach publicznego transportu zbiorowego wykonywany z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem przewozów realizowanych w strefie transgranicznej;
- 7) międzywojewódzkie przewozy pasażerskie – przewóz osób w ramach publicznego transportu zbiorowego wykonywany z przekroczeniem granicy województwa; inne niż przewozy gminne, powiatowe, powiatowo-gminne, metropolitalne i wojewódzkie;
- 8) operator publicznego transportu zbiorowego – samorządowy zakład budżetowy oraz przedsiębiorca uprawniony do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób, który zawarł z organizatorem publicznego transportu zbiorowego umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, na linii komunikacyjnej określonej w umowie;
- 9) organizator publicznego transportu zbiorowego – właściwa jednostka samorządu terytorialnego albo minister właściwy do spraw transportu, zapewniający funkcjonowanie publicznego transportu zbiorowego na danym obszarze; organizator publicznego transportu zbiorowego jest „właściwym organem”, o którym mowa w przepisach rozporządzenia (WE) nr 1370/2007;

- 9a) autobus zeroemisyjny – autobus zeroemisyjny w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 110, 1093 i 2269);
- 10) powiatowe przewozy pasażerskie – przewóz osób w ramach publicznego transportu zbiorowego wykonywany w granicach administracyjnych co najmniej dwóch gmin i niewykraczający poza granice jednego powiatu albo w granicach administracyjnych powiatów sąsiadujących, które zawarły stosowne porozumienie lub które utworzyły związek powiatów; inne niż przewozy gminne, powiatowo-gminne, metropolitalne, wojewódzkie i międzywojewódzkie;
- 10a) powiatowo-gminne przewozy pasażerskie – przewóz osób w ramach publicznego transportu zbiorowego wykonywany w granicach administracyjnych gmin i powiatów, które utworzyły związek powiatowo-gminny; inne niż przewozy gminne, powiatowe, metropolitalne, wojewódzkie i międzywojewódzkie;
- 11) przewoźnik – przedsiębiorca uprawniony do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób na podstawie zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, a w transporcie kolejowym – przewoźnik kolejowy, o którym mowa w art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 602, 967 i 1003), wykonujący przewóz osób;
- 12) przewóz o charakterze użyteczności publicznej – powszechnie dostępna usługa w zakresie publicznego transportu zbiorowego wykonywana przez operatora publicznego transportu zbiorowego w celu bieżącego i nieprzerwanego zaspokajania potrzeb przewozowych społeczności na danym obszarze;
- 13) przystanek komunikacyjny – miejsce przeznaczone do wsiadania lub wysiadania pasażerów na danej linii komunikacyjnej, w którym umieszcza się informacje dotyczące w szczególności godzin odjazdów środków transportu, a ponadto, w transporcie drogowym, oznaczone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 988);

- 14) publiczny transport zbiorowy – powszechnie dostępny regularny przewóz osób wykonywany w określonych odstępach czasu i po określonej linii komunikacyjnej, liniach komunikacyjnych lub sieci komunikacyjnej;
- 15) rekompensata – środki pieniężne lub inne korzyści majątkowe przyznane operatorowi publicznego transportu zbiorowego w związku ze świadczeniem usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 16) sieć komunikacyjna – układ linii komunikacyjnych obejmujących obszar działania organizatora publicznego transportu zbiorowego lub część tego obszaru;
- 17) strefa transgraniczna – obszar co najmniej jednej gminy, powiatu lub co najmniej jednego województwa, na którym operator publicznego transportu zbiorowego świadczy usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego, położony bezpośrednio przy granicy Rzeczypospolitej Polskiej i obszar odpowiedniej jednostki administracyjnej położonej poza granicą Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium sąsiedniego państwa;
- 18) transport drogowy – transport w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym;
- 19) transport inny szynowy – przewóz osób środkiem transportu poruszającym się po szynach lub torach kolejowych, w tym tramwajem lub metrem, lub przewóz osób środkiem transportu poruszającym się po jednej szynie lub na poduszkach powietrznych lub magnetycznych, inny niż transport kolejowy i transport linowo-terenowy;
- 20) transport kolejowy – przewóz osób środkiem transportu poruszającym się po torach kolejowych, z wyłączeniem środków, które służą do przewozu osób w transporcie innym szynowym;
- 21) transport linowy – przewóz osób środkiem transportu poruszającym się za pomocą napowietrznej liny ciągnącej;
- 22) transport linowo-terenowy – przewóz osób środkiem transportu poruszającym się po szynach lub po jednej szynie za pomocą liny napędowej;
- 23) transport morski – przewóz osób środkiem transportu morskiego po morskich wodach wewnętrznych lub po morzu terytorialnym;
- 24) umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego – umowa między organizatorem publicznego transportu zbiorowego a operatorem

- publicznego transportu zbiorowego, która przyznaje temu operatorowi prawo i zobowiązuje go do wykonywania określonych usług związanych z wykonywaniem przewozu o charakterze użyteczności publicznej;
- 25) wojewódzkie przewozy pasażerskie – przewóz osób w ramach publicznego transportu zbiorowego wykonywany w granicach administracyjnych co najmniej dwóch powiatów i niewykraczający poza granice jednego województwa, a w przypadku linii komunikacyjnych w transporcie kolejowym także przewóz do najbliższej stacji w województwie sąsiednim, umożliwiający przesiadki w celu odbycia dalszej podróży lub techniczne odwrócenie biegu pociągu, oraz przewóz powrotny lub przewóz do stacji w województwie sąsiednim, położonej nie dalej niż 30 km od granicy województwa; inne niż przewozy gminne, powiatowe, powiatowo-gminne, metropolitalne i międzywojewódzkie;
 - 26) zintegrowany system taryfowo-biletowy – rozwiązanie polegające na umożliwieniu wykorzystywania przez pasażera biletu, uprawniającego do korzystania z różnych środków transportu na obszarze właściwości organizatora publicznego transportu zbiorowego;
 - 27) zintegrowany węzeł przesiadkowy – miejsce umożliwiające dogodną zmianę środka transportu wyposażone w niezbędną dla obsługi podróży infrastrukturę, w szczególności: miejsca postojowe, przystanki komunikacyjne, punkty sprzedaży biletów, systemy informacyjne umożliwiające zapoznanie się zwłaszcza z rozkładem jazdy, linią komunikacyjną lub siecią komunikacyjną;
 - 28) zrównoważony rozwój publicznego transportu zbiorowego – proces rozwoju transportu uwzględniający oczekiwania społeczne dotyczące zapewnienia powszechnej dostępności do usług publicznego transportu zbiorowego, zmierzający do wykorzystywania różnych środków transportu, a także promujący przyjazne dla środowiska i wyposażone w nowoczesne rozwiązania techniczne środki transportu;
 - 29) żegluga śródlądowa – przewóz osób środkiem transportu wodnego śródlądowego po wodach śródlądowych.
2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
- 1) jednostce samorządu terytorialnego – należy przez to rozumieć również związek międzygminny, związek powiatów, związek powiatowo-gminny lub związek metropolitalny;

- 2) rozkładzie jazdy – należy przez to rozumieć również rozkład rejsu w transporcie morskim oraz w żegludze śródlądowej;
- 3) przystanku komunikacyjnym – należy przez to rozumieć również port lub przystań usytuowane na wodach morskich lub wodach śródlądowych;
- 4) umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego – należy przez to rozumieć również akt wewnętrzny określający warunki wykonywania usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego przez samorządowy zakład budżetowy.

Art. 5. 1. Publiczny transport zbiorowy odbywa się na zasadach konkurencji regulowanej, o której mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1370/2007, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie oraz z uwzględnieniem potrzeb zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego.

2. Publiczny transport zbiorowy może odbywać się na podstawie:

- 1) umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 2) zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym;
- 3) decyzji o przyznaniu otwartego dostępu albo decyzji o przyznaniu ograniczonego dostępu, o których mowa w art. 29c ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym;
- 4) jednolitego certyfikatu bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 17e ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, albo świadectwa bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 17e ust. 3 tej ustawy.

Art. 6. 1. Publiczny transport zbiorowy może być wykonywany przez operatora publicznego transportu zbiorowego, zwanego dalej „operatorem”, lub przewoźnika spełniających warunki do podejmowania i wykonywania działalności w zakresie przewozu osób określone odpowiednio w:

- 1) ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 515);
- 2) ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1863 oraz z 2021 r. poz. 2490);
- 3) ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym;

- 4) ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym;
- 5) ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24 i 974);
- 6) ustawie z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski (Dz. U. z 2018 r. poz. 2175).

2. Jeżeli wykonywanie przewozu osób wymaga posiadania odpowiednich kwalifikacji, w szczególności do kierowania środkami transportu, wynikających z odrębnych przepisów, posiadanie tych kwalifikacji jest również niezbędne do wykonywania publicznego transportu zbiorowego.

Art. 6a. Wystąpienie z żądaniem, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.⁵⁾), nie wpływa na przebieg kontroli oraz na uprawnienie właściwego organu do nałożenia kary.

DZIAŁ II

Organizacja publicznego transportu zbiorowego

Rozdział 1

Organizator publicznego transportu zbiorowego

Art. 7. 1. Organizatorem publicznego transportu zbiorowego, zwanym dalej „organizatorem”, właściwym ze względu na obszar działania lub zasięg przewozów, jest:

- 1) gmina:
 - a) na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w gminnych przewozach pasażerskich,
 - b) której powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między gminami – na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w gminnych przewozach pasażerskich, na obszarze gmin, które zawarły porozumienie;

⁵⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.

- 2) związek międzygminny – na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w gminnych przewozach pasażerskich, na obszarze gmin tworzących związek międzygminny;
- 3) powiat:
 - a) na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w powiatowych przewozach pasażerskich,
 - b) któremu powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między powiatami – na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w powiatowych przewozach pasażerskich, na obszarze powiatów, które zawarły porozumienie;
- 4) związek powiatów – na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w powiatowych przewozach pasażerskich, na obszarze powiatów tworzących związek powiatów;
- 4a) związek powiatowo-gminny na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w powiatowo-gminnych przewozach pasażerskich na obszarze gmin lub powiatów tworzących związek powiatowo-gminny;
- 4b) związek metropolitalny:
 - a) na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w metropolitalnych przewozach pasażerskich,
 - b) któremu powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia z jednostką samorządu terytorialnego;
- 5) województwo:
 - a) na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w wojewódzkich przewozach pasażerskich oraz w transporcie morskim,
 - b) właściwe ze względu na najdłuższy odcinek planowanego przebiegu linii komunikacyjnej, w uzgodnieniu z województwami właściwymi ze względu na przebieg tej linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej – na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w międzywojewódzkich przewozach pasażerskich,
 - c) któremu powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między województwami właściwymi ze względu na planowany przebieg linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej – na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej

w wojewódzkich przewozach pasażerskich, na obszarze województw, które zawarły porozumienie;

- 6) minister właściwy do spraw transportu – na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym.

2. Jeżeli inny organizator byłby właściwy ze względu na obszar działania, a inny ze względu na zasięg przewozów, to właściwym organizatorem jest organizator, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 4a albo 4b.

3. Organizator, o którym mowa w ust. 1 pkt 1–5, jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego realizowanego w strefie transgranicznej.

4. Określone w ustawie zadania organizatora, o którym mowa w ust. 1 pkt 1–5, wykonuje, w przypadku:

- 1) gminy – wójt, burmistrz albo prezydent miasta;
- 2) związku międzygminnego – zarząd związku międzygminnego;
- 3) miasta na prawach powiatu – prezydent miasta na prawach powiatu;
- 4) powiatu – starosta;
- 5) związku powiatów – zarząd związku powiatów;
- 5a) związku powiatowo-gminnego – zarząd związku powiatowo-gminnego;
- 5b) związku metropolitalnego – zarząd związku metropolitalnego;
- 6) województwa – marszałek województwa.

Art. 8. Do zadań organizatora należy:

- 1) planowanie rozwoju transportu;
- 2) organizowanie publicznego transportu zbiorowego;
- 3) zarządzanie publicznym transportem zbiorowym;
- 4) możliwość ustanowienia zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego obowiązującego w jego granicach.

Rozdział 2

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego

Art. 9. 1. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, zwany dalej „planem transportowym”, w przypadku planowanego organizowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej, opracowuje:

- 1) gmina:

- a) licząca co najmniej 50 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w gminnych przewozach pasażerskich,
 - b) której powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między gminami, których obszar liczy łącznie co najmniej 80 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na danym obszarze;
- 2) związek międzygminny obejmujący obszar liczący co najmniej 80 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na obszarze gmin tworzących związek międzygminny;
- 3) powiat:
- a) liczący co najmniej 80 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w powiatowych przewozach pasażerskich,
 - b) któremu powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między powiatami, których obszar liczy łącznie co najmniej 120 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na danym obszarze;
- 4) związek powiatów obejmujący obszar liczący co najmniej 120 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na obszarze powiatów tworzących związek powiatów;
- 4a) związek powiatowo-gminny obejmujący obszar liczący co najmniej 80 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na obszarze gmin lub powiatów tworzących związek powiatowo-gminny;
- 4b) związek metropolitalny:
- a) w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w metropolitalnych przewozach pasażerskich,
 - b) któremu powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia z jednostką samorządu terytorialnego – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na danym obszarze,
 - c) w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na obszarze gmin wchodzących w skład związku metropolitalnego;
- 5) województwo:

- a) w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w wojewódzkich przewozach pasażerskich,
 - b) któremu powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między województwami właściwymi ze względu na planowany przebieg linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na danym obszarze;
- 6) minister właściwy do spraw transportu – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym.

1a. Plan transportowy opracowywany przez ministra właściwego do spraw transportu obejmuje także wyznaczone w uzgodnieniu z województwami linie komunikacyjne w wojewódzkich przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym zapewniające połączenie komunikacyjne między sąsiednimi województwami, które mają szczególne znaczenie dla dostępności sieci komunikacyjnej i spójności połączeń komunikacyjnych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Minister właściwy do spraw transportu nie jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego na liniach komunikacyjnych, o których mowa w zdaniu pierwszym.

2. Plan transportowy może być opracowany przez właściwego organizatora na obszarze liczącym mniejszą liczbę mieszkańców niż określona w ust. 1 pkt 1–4.

3. Plan transportowy uchwalony przez właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego stanowi akt prawa miejscowego.

Art. 9a. W przypadku opracowania planu transportowego przez związek metropolitalny:

- 1) gminy, związki międzygminne, powiaty lub związki powiatów, których obszar jest objęty związkiem metropolitalnym i które wchodzi w skład związku metropolitalnego, nie opracowują planów transportowych;
- 2) z dniem wejścia w życie tego planu tracą moc plany transportowe opracowane przez gminy, związki międzygminne, powiaty lub związki powiatów, których obszar jest objęty związkiem metropolitalnym i które wchodzi w skład związku metropolitalnego.

Art. 10. 1. Informację o opracowanym projekcie planu transportowego ogłasza się w miejscowej prasie, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty, określając miejsce wyłożenia projektu planu transportowego oraz formę, miejsce i termin składania opinii dotyczących tego projektu, nie krótszy jednak niż 21 dni od dnia ogłoszenia.

2. Organizator rozpatruje opinie, o których mowa w ust. 1, a w przypadku uznania za zasadne wniosków w nich zawartych, dokonuje stosownych zmian w projekcie planu transportowego.

Art. 11. 1. W projekcie planu transportowego opracowanym przez:

- 1) marszałka województwa – uwzględnia się ogłoszony plan transportowy opracowany przez ministra właściwego do spraw transportu,
- 2) starostę, zarząd związku powiatów, zarząd związku powiatowo-gminnego, zarząd związku metropolitalnego – uwzględnia się ogłoszony plan transportowy opracowany przez marszałka województwa,
- 3) wójta, burmistrza, prezydenta miasta, zarząd związku międzygminnego – uwzględnia się ogłoszony plan transportowy opracowany przez starostę, zarząd związku powiatów, zarząd związku powiatowo-gminnego, o ile jest utworzony, lub marszałka województwa

– w zakresie linii komunikacyjnych, na których jest planowane wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej.

2. Plan transportowy może być, w zależności od uzasadnionych potrzeb, poddawany aktualizacji.

Art. 12. 1. Plan transportowy określa w szczególności:

- 1) sieć komunikacyjną, na której jest planowane wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej;
- 2) ocenę i prognozy potrzeb przewozowych;
- 3) przewidywane finansowanie usług przewozowych;
- 4) preferencje dotyczące wyboru rodzaju środków transportu;
- 5) zasady organizacji rynku przewozów;
- 6) pożądaný standard usług przewozowych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej;
- 7) przewidywany sposób organizowania systemu informacji dla pasażera;

8) linie komunikacyjne, na których przewidywane jest wykorzystanie pojazdów elektrycznych lub pojazdów napędzanych gazem ziemnym, oraz planowany termin rozpoczęcia ich użytkowania.

1a. Jeżeli plan transportowy przewiduje wykorzystanie autobusów zeroemisyjnych lub autobusów napędzanych gazem ziemnym, określa także:

- 1) geograficzne położenie stacji gazu ziemnego;
- 2) geograficzne położenie infrastruktury ładowania drogowego transportu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych, zwanej dalej „infrastrukturą ładowania”;
- 3) miejsce przyłączenia do:
 - a) sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej – planowanej infrastruktury ładowania lub
 - b) sieci dystrybucyjnej gazowej – planowanej stacji gazu ziemnego, lub
 - c) magazynu energii, o którym mowa w art. 3 pkt 10k ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, z późn. zm.⁶⁾).

2. Przy opracowywaniu planu transportowego należy uwzględnić w szczególności:

- 1) stan zagospodarowania przestrzennego oraz ustalenia odpowiednio:
 - a) (uchylona)
 - b) planu zagospodarowania przestrzennego województwa,
 - c) planu ogólnego gminy,
 - d) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- 2) sytuację społeczno-gospodarczą danego obszaru;
- 3) wpływ transportu na środowisko;
- 4) potrzeby zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, w szczególności potrzeby osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej, w zakresie usług przewozowych;

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 868, 1093, 1505, 1642, 1873, 2269, 2271, 2376 i 2490 oraz z 2022 r. poz. 1, 200, 202 i 631.

- 5) potrzeby wynikające z kierunku polityki państwa, w zakresie linii komunikacyjnych w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich, a także linii komunikacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 1a;
- 6) rentowność linii komunikacyjnych;
- 7) w zakresie transportu kolejowego – dane dotyczące przepustowości infrastruktury oraz standard jakości dostępu otrzymane od zarządcy infrastruktury kolejowej.

2a. Przy opracowywaniu planu transportowego gminy należy uwzględnić również wyniki analizy, o której mowa w art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych, sporządzonej przez tę gminę.

2b. Jeżeli wyniki analizy, o której mowa w art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych, sporządzonej przez gminę wskazują na zasadność wykorzystania w publicznym transporcie zbiorowym autobusów zeroemisyjnych, projekt planu transportowego, w zakresie wykorzystania tych autobusów, podlega konsultacjom odpowiednio z operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego oraz operatorem systemu dystrybucyjnego gazowego, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

2c. W toku konsultacji, o których mowa w ust. 2b:

- 1) operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego przedstawia ocenę technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci infrastruktury ładowania w miejscach wskazanych w projekcie planu transportowego jako jej lokalizacje oraz możliwości dostawy energii elektrycznej do sieci z magazynu energii stanowiącego część tej infrastruktury;
- 2) operator systemu dystrybucyjnego gazowego przedstawia ocenę technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci stacji gazu ziemnego w miejscach wskazanych w projekcie planu transportowego jako lokalizacje instalacji służących do zaopatrywania pojazdów publicznego transportu zbiorowego.

3. W przypadku opracowywania planu transportowego w zakresie transportu kolejowego organizator występuje do zarządcy infrastruktury kolejowej z wnioskiem o przedstawienie informacji niezbędnych do opracowania projektu planu transportowego.

4. Do planu transportowego opracowywanego przez ministra właściwego do spraw transportu nie mają zastosowania przepisy ust. 1 pkt 4 oraz ust. 2 pkt 1 lit. b–d.

5. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres planu transportowego z podziałem na część tekstową i graficzną, uwzględniając skalę opracowań kartograficznych, stosowane oznaczenia i nazewnictwo oraz rodzaj transportu, którym będzie wykonywany przewóz.

Art. 13. 1. Marszałek województwa przedstawia sejmikowi województwa do uchwalenia projekt planu transportowego:

- 1) uzgodniony z marszałkami sąsiednich województw,
- 2) zaopiniowany przez zarząd związku metropolitalnego położonego na terenie województwa, o ile jest utworzony,
- 3) zaopiniowany przez zarząd sąsiedniego związku powiatów lub związku powiatowo-gminnego, o ile jest utworzony

– w zakresie linii komunikacyjnych przebiegających na obszarach ich właściwości.

1a. Zarząd związku metropolitalnego przedstawia zgromadzeniu związku metropolitalnego do uchwalenia projekt planu transportowego:

- 1) zaopiniowany przez marszałka właściwego województwa;
- 2) uzgodniony ze starostą sąsiadujących powiatów, zarządem sąsiedniego związku powiatów lub związku powiatowo-gminnego, o ile jest utworzony w zakresie linii komunikacyjnych przebiegających na obszarze ich właściwości.

2. Starosta, zarząd związku powiatów lub zarząd związku powiatowo-gminnego, o ile jest utworzony, przedstawia odpowiednio radzie powiatu albo zgromadzeniu związku powiatów albo zgromadzeniu związku powiatowo-gminnego do uchwalenia projekt planu transportowego:

- 1) uzgodniony ze starostą sąsiedniego powiatu, zarządem sąsiedniego związku metropolitalnego lub związku powiatów lub związku powiatowo-gminnego, o ile jest utworzony,
- 2) zaopiniowany przez zarząd sąsiedniego związku międzygminnego, o ile jest utworzony

– w zakresie linii komunikacyjnych przebiegających na obszarach ich właściwości.

3. Wójt, burmistrz, prezydent miasta lub zarząd związku międzygminnego przedstawia odpowiednio radzie gminy albo zgromadzeniu związku międzygminnego do uchwalenia projekt planu transportowego uzgodniony z właściwymi organami

sąsiednich gmin, zarządem sąsiadującego związku metropolitalnego, związku międzygminnego lub zarządem sąsiedniego związku powiatowo-gminnego, o ile jest utworzony, w zakresie linii komunikacyjnych przebiegających na obszarach ich właściwości.

4. Gmina licząca mniej niż 50 000 osób, może zgłosić potrzeby transportowe dotyczące linii komunikacyjnych wykraczających poza obszar swojej właściwości, bezpośrednio do starosty albo marszałka województwa właściwego ze względu na przebieg tych linii komunikacyjnych.

5. Plan transportowy jest podawany do publicznej wiadomości przez jego ogłoszenie we właściwym dla organizatora dzienniku urzędowym, a w przypadku gdy organizatorem jest związek międzygminny, związek powiatów, związek powiatowo-gminny albo związek metropolitalny – w sposób zwyczajowo przyjęty na obszarach gmin albo powiatów tworzących te związki oraz w dzienniku urzędowym województwa, na którego obszarze działa związek międzygminny, związek powiatów, związek powiatowo-gminny albo związek metropolitalny.

6. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, plan transportowy w zakresie:

- 1) linii komunikacyjnej lub sieci komunikacyjnej w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym,
- 2) linii komunikacyjnych w wojewódzkich przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym, o których mowa w art. 9 ust. 1a

– uwzględniając zakres niezbędnych danych, które powinny zostać określone w tym planie, oraz potrzeby wynikające z kierunku polityki państwa.

Art. 14. Do aktualizacji planu transportowego, o której mowa w art. 11 ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 10, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1–4 oraz art. 13.

Rozdział 3

Organizowanie publicznego transportu zbiorowego

Oddział 1

Zasady ogólne

Art. 15. 1. Organizowanie publicznego transportu zbiorowego polega w szczególności na:

- 1) badaniu i analizie potrzeb przewozowych w publicznym transporcie zbiorowym, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej;
- 2) podejmowaniu działań zmierzających do realizacji istniejącego planu transportowego albo do aktualizacji tego planu;
- 3) zapewnieniu odpowiednich warunków funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego, w szczególności w zakresie:
 - a) standardów dotyczących przystanków komunikacyjnych oraz dworców,
 - b) korzystania z przystanków komunikacyjnych oraz dworców,
 - c) funkcjonowania zintegrowanych węzłów przesiadkowych,
 - d) funkcjonowania zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego,
 - e) systemu informacji dla pasażera;
- 4) określaniu sposobu oznakowania środków transportu wykorzystywanych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej;
- 5) ustalaniu stawek opłat za korzystanie przez operatorów i przewoźników z przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem albo zarządzającym nie jest jednostka samorządu terytorialnego, zlokalizowanych na liniach komunikacyjnych na obszarze właściwości organizatora;
- 6) określaniu przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego, udostępnionych dla operatorów i przewoźników oraz warunków i zasad korzystania z tych obiektów;
- 7) określaniu przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym nie jest jednostka samorządu terytorialnego, udostępnionych dla wszystkich operatorów i przewoźników oraz informowaniu o stawce opłat za korzystanie z tych obiektów;
- 8) przygotowaniu i przeprowadzeniu postępowania prowadzącego do zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 9) zawieraniu umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 10) ustalaniu opłat za przewóz oraz innych opłat, o których mowa w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 8), za usługę świadczoną przez operatora w zakresie publicznego transportu zbiorowego;

- 11) ustalaniu sposobu dystrybucji biletów za usługę świadczoną przez operatora w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 12) wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

2. Określenie przystanków komunikacyjnych i dworców oraz warunków i zasad korzystania, o których mowa w ust. 1 pkt 6, następuje w drodze uchwały podjętej przez właściwy organ danej jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 15¹. 1. Organizator inny niż związek metropolitalny i minister właściwy do spraw transportu, samodzielnie lub w porozumieniu z innymi organizatorami, może ustanowić, na obszarze swojej właściwości w ramach danego województwa, zintegrowany system taryfowo-biletowy obowiązujący w jego granicach.

2. Organizator działający w ramach jednego województwa, w tym związek metropolitalny, może przystąpić do uczestnictwa w systemie taryfowo-biletowym, jeżeli system ten ustanawia województwo.

3. Wzajemne rozliczenia z tytułu uczestnictwa organizatora w zintegrowanym systemie taryfowo-biletowym określa porozumienie zawarte przez województwo z pozostałymi organizatorami.

Art. 15a. 1. Związek metropolitalny ustanawia zintegrowany system taryfowo-biletowy obowiązujący w jego granicach.

2. Organizatorzy gminnych i powiatowych przewozów pasażerskich na terenie związku metropolitalnego są obowiązani do uczestnictwa w systemie taryfowo-biletowym, o którym mowa w ust. 1.

3. Wzajemne rozliczenia z tytułu uczestnictwa organizatorów gminnych i powiatowych przewozów pasażerskich w zintegrowanym systemie taryfowo-biletowym na terenie związku metropolitalnego określa porozumienie zawarte przez związek metropolitalny i odpowiednią jednostkę samorządu terytorialnego.

Art. 16. 1. W transporcie drogowym za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych lub dworców mogą być pobierane opłaty.

2. Stawki opłat za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych lub dworców oraz standardy, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3

lit. a, są ustalane w drodze negocjacji między gminą, na obszarze której jest usytuowany przystanek komunikacyjny lub dworzec, i właścicielem albo zarządzającym przystankiem komunikacyjnym lub dworcem.

3. Stawki opłat, o których mowa w ust. 2, powinny być ustalane z uwzględnieniem niedyskryminujących zasad dla wszystkich operatorów i przewoźników wykonujących publiczny transport zbiorowy na obszarze właściwości organizatora.

4. Za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych lub dworców, których właścicielem albo zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego, mogą być pobierane opłaty. Stawka opłaty jest ustalana w drodze uchwały podjętej przez właściwy organ danej jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem niedyskryminujących zasad.

5. Stawka opłaty, o której mowa w ust. 4, nie może być wyższa niż:

- 1) 0,05 zł za jedno zatrzymanie środka transportu na przystanku komunikacyjnym;
- 2) 1 zł za jedno zatrzymanie środka transportu na dworcu;
- 3) 2 zł za jedno zatrzymanie środka transportu na dworcu wyznaczonym zgodnie z art. 47h ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym do udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej w zakresie określonym w załączniku I lit. a do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczącego praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2006/2004.

6. Stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, ulega zmianie w stopniu odpowiadającym planowanemu średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych, ustalonemu w ustawie budżetowej na dany rok. Zmiana następuje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym została ogłoszona ustawa budżetowa.

7. Opłaty, o których mowa w ust. 4, stanowią dochód właściwej jednostki samorządu terytorialnego, z przeznaczeniem na:

- 1) utrzymanie przystanków komunikacyjnych oraz dworców, o których mowa w ust. 4, oraz
- 2) realizację zadań określonych w art. 18 – w przypadku gdy organizatorem jest gmina.

Art. 17. 1. Do ustalania stawek opłat za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych lub dworców, standardów, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3 lit. a, oraz zasad korzystania z tych obiektów w transporcie kolejowym stosuje się przepisy o transporcie kolejowym.

2. W transporcie innym szynowym, linowym, linowo-terenowym, morskim i w żegludze śródlądowej, stawki opłat za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych lub dworców, standardy, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3 lit. a, oraz zasady korzystania z tych obiektów ustalane są przez operatora lub przewoźnika z właścicielem albo zarządzającym przystankiem komunikacyjnym lub dworcem.

Art. 18. Do zadań własnych gminy w zakresie publicznego transportu zbiorowego należą budowa, przebudowa i remont:

- 1) przystanków komunikacyjnych oraz dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina;
- 2) wiat przystankowych lub innych budynków służących pasażerom, posadowionych na miejscu przeznaczonym do wsiadania i wysiadania pasażerów lub przylegających do tego miejsca, usytuowanych w pasie drogowym dróg publicznych bez względu na kategorię tych dróg.

Art. 18a. Minister właściwy do spraw informatyzacji zapewnia organizatorowi możliwość świadczenia usługi, która pozwala na wydawanie i obsługę dokumentów elektronicznych uprawniających do korzystania z usług związanych ze świadczeniem publicznego transportu zbiorowego, jeżeli organizator takie dokumenty wydaje, obsługiwanych przy użyciu aplikacji mObywatel w rozumieniu ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel (Dz. U. poz. 1234).

Oddział 2

Umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego

Art. 19. 1. Organizator dokonuje wyboru operatora w trybie:

- 1) ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, 1598, 2054 i 2269 oraz z 2022 r. poz. 25 i 872) albo
- 2) (uchylony)
- 3) art. 22 ust. 1.

2. Organizator może realizować przewozy w ramach publicznego transportu zbiorowego w formie samorządowego zakładu budżetowego.

Art. 20. Operatorowi nie przyznaje się prawa wyłącznego, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1370/2007.

Art. 20a. Organizator, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 6, może zawrzeć z tym samym operatorem jedną umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym obejmującą międzywojewódzkie przewozy pasażerskie i międzynarodowe przewozy pasażerskie.

Art. 21. 1. Przy udzielaniu zamówienia publicznego na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego, w dokumentach zamówienia można uwzględnić w szczególności normy jakości i powszechną dostępność świadczonych usług, w tym:

- 1) liczbę i rodzaj środków transportu, niezbędnych do realizacji usług wraz z odpowiednim personelem oraz zapleczem technicznym, zabezpieczającym ich obsługę, które przedsiębiorca posiada w chwili składania oferty lub w których posiadaniu będzie najpóźniej w chwili rozpoczęcia świadczenia usług;
- 2) rozwiązania techniczne zastosowane w środkach transportu służące zwłaszcza zapewnieniu ochrony środowiska oraz dogodnej obsługi pasażerów;
- 3) standard wyposażenia środków transportu.

1a. Przy udzielaniu zamówienia publicznego na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego, w dokumentach zamówienia uwzględnia się konieczność zapewnienia w środkach transportu rozwiązań technicznych służących zapewnieniu ich dostępności dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej.

2. Organizator może określić w dokumentach zamówienia, o których mowa w ust. 1, iż świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na danej linii komunikacyjnej, liniach komunikacyjnych lub sieci komunikacyjnej, które są nierentowne, będzie wiązało się ze świadczeniem takich usług przez tego samego operatora na innej linii komunikacyjnej, liniach komunikacyjnych lub sieci komunikacyjnej, które są rentowne.

3. Do dokumentów zamówienia dołącza się projekt umowy, o której mowa w art. 25.

Art. 22. 1. Organizator może bezpośrednio zawrzeć umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, w przypadku gdy:

- 1) średnia wartość roczna przedmiotu umowy jest mniejsza niż 1 000 000 euro lub świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego dotyczy świadczenia tych usług w wymiarze mniejszym niż 300 000 kilometrów rocznie albo
- 2) świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego ma być wykonywane przez podmiot wewnętrzny, w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1370/2007, powołany do świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego albo
- 3) świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego ma być wykonywane w transporcie kolejowym, przy zastosowaniu jednego z trybów, o których mowa w art. 5 ust. 2, 3a i 4–6 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007, z zastrzeżeniem art. 22a, albo
- 4) wystąpi zakłócenie w świadczeniu usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego lub bezpośrednie ryzyko powstania takiej sytuacji zarówno z przyczyn zależnych, jak i niezależnych od operatora, o ile nie można zachować terminów określonych dla innych trybów zawarcia umowy o świadczenie publicznego transportu zbiorowego, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1.

2. Jeżeli bezpośrednio zawarta umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego dotyczy małego lub średniego przedsiębiorcy eksploatującego nie więcej niż 23 środki transportu, którymi będzie wykonywany publiczny transport zbiorowy w transporcie drogowym, progi, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą zostać podwyższone do średniej wartości rocznej przedmiotu umowy mniejszej niż 2 000 000 euro lub świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w wymiarze mniejszym niż 600 000 kilometrów rocznie.

3. Do umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego zawieranej na podstawie ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy art. 24–29.

4. (uchylony)
5. (uchylony)
6. (uchylony)
7. (uchylony)

8. Umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego zawierana w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, może być zawarta na okres 12 miesięcy i w uzasadnionych przypadkach może ulec przedłużeniu, z tym że łączny okres obowiązywania przedłużonej umowy nie może przekroczyć 2 lat.

9. Do bezpośredniego zawarcia umowy, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, z wyłączeniem art. 36.

Art. 22a. Przepisów art. 5 ust. 2, 4, 4a i 6 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 nie stosuje się do umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym obejmujących wojewódzkie przewozy pasażerskie.

Art. 22b. W przypadku dokonywania wyboru operatora mającego świadczyć usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym w trybach, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1, organizator może podjąć negocjacje z podmiotem, który jako jedyny wyraził zainteresowanie udziałem w postępowaniu, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w art. 5 ust. 3b rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

Art. 23. 1. Organizator publikuje ogłoszenie o zamiarze przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1, lub bezpośredniego zawarcia umowy, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1–3, w terminie nie krótszym niż:

- 1) jeden rok;
- 2) sześć miesięcy – w przypadku gdy umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego ma dotyczyć świadczenia tych usług w wymiarze mniejszym niż 50 000 kilometrów rocznie.

2. Organizator zamieszcza ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, w Biuletynie Informacji Publicznej.

3. Niezwłocznie po zamieszczeniu ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1, organizator zamieszcza także odpowiednie ogłoszenie w miejscu powszechnie dostępnym w swojej siedzibie oraz na swojej stronie internetowej.

4. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres właściwego organizatora;

- 2) określenie przewidywanego trybu udzielenia zamówienia;
- 3) określenie rodzaju transportu oraz linii komunikacyjnej, linii komunikacyjnych lub sieci komunikacyjnej, na których będą wykonywane przewozy;
- 4) przewidywaną datę rozpoczęcia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1, lub bezpośredniego zawarcia umowy, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1–3;
- 5) przewidywany czas trwania umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

5. W przypadku zmiany informacji, o których mowa w ust. 4 pkt 1–3 i 5, organizator niezwłocznie zamieszcza ogłoszenie o tej zmianie. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

6. Zmiana informacji, o których mowa w ust. 4 pkt 1–3 i 5, nie może nastąpić później niż do połowy okresów określonych w ust. 1.

Art. 23a. 1. Po ogłoszeniu zamiaru bezpośredniego zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym, podmiot, który jest lub był zainteresowany zawarciem danej umowy i który doznał szkody lub któremu grozi powstanie szkody w wyniku zarzucanego naruszenia przepisów prawa Unii Europejskiej lub ustawy, może wystąpić do Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego z wnioskiem o wydanie opinii w zakresie oceny zgodności zamiaru bezpośredniego zawarcia umowy z przepisami prawa Unii Europejskiej lub ustawy.

2. Prezes Urzędu Transportu Kolejowego wydaje opinię, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku oraz publikuje jej treść w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Transportu Kolejowego.

Art. 24. 1. Umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego może dotyczyć:

- 1) linii komunikacyjnej albo
- 2) linii komunikacyjnych albo
- 3) sieci komunikacyjnej.

2. W przypadku, gdy organizator w celu organizowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej ma obowiązek opracowania planu transportowego, umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu

zbiorowego może dotyczyć linii komunikacyjnej, linii komunikacyjnych albo sieci komunikacyjnej ujętych w planie transportowym obowiązującym na obszarze właściwości danego organizatora.

2a. W przypadku gdy organizatorem jest województwo, umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego może dotyczyć linii komunikacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 1a.

3. Przepis ust. 2 nie dotyczy umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego zawieranej w przypadku, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4.

Art. 25. 1. Organizator, po wybraniu najkorzystniejszej oferty na podstawie warunków i kryteriów określonych w dokumentach zamówienia, w terminie 30 dni od dnia przekazania zawiadomienia o wyborze oferty, zawiera z przedsiębiorcą umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, jest zawierana na czas oznaczony, nie dłuższy niż:

- 1) 10 lat – w transporcie drogowym;
- 2) 15 lat – w transporcie kolejowym, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 5 ust. 3a i 4a–5 oraz art. 8 ust. 2 i 2a rozporządzenia (WE) nr 1370/2007;
- 3) 15 lat – w transporcie innym szynowym, linowym, linowo-terenowym, morskim i w żegludze śródlądowej.

3. W umowie, o której mowa w ust. 1, określa się w szczególności:

- 1) opis usług wynikających z zamówienia;
- 2) linię komunikacyjną, linie komunikacyjne lub sieć komunikacyjną, których dotyczy umowa;
- 3) czas trwania umowy;
- 4) warunki dotyczące norm jakości oraz podnoszenia jakości usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 5) wymagania w stosunku do środków transportu, w tym dotyczące wprowadzania nowoczesnych rozwiązań technicznych, a także ich dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej;
- 6) warunki zmiany opłat za przewóz oraz innych opłat, o których mowa w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe, za usługę świadczoną w zakresie publicznego transportu zbiorowego, jeżeli stroną umowy, której przysługują wpływy z tych opłat, jest operator;

- 7) warunki, na jakich jest dopuszczalne podwykonawstwo w realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 8) sposób rozpatrywania przez operatora skarg i reklamacji składanych przez pasażerów oraz przyznawania ewentualnych odszkodowań wynikających z realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 9) częstotliwość składania sprawozdań z realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego, w tym informacji dotyczących liczby pasażerów na danej linii komunikacyjnej;
- 10) zasady rozliczeń, w szczególności zasady podziału kosztów za realizację usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, z uwzględnieniem stosowania przez operatora ulg ustawowych oraz ulg ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora;
- 11) zasady rozliczeń za realizację usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, w przypadku wystąpienia okoliczności uniemożliwiających wykonywanie tych usług z przyczyn niezależnych od operatora;
- 12) stronę umowy, której przysługują wpływy z opłat, o których mowa w pkt 6;
- 13) stronę umowy, która jest zobowiązana do wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 3, 6 oraz 9;
- 14) sposób dystrybucji biletów;
- 15) sposób, w jaki jest obliczana rekompensata;
- 16) stronę umowy, która obowiązana jest uzgodnić zasady korzystania z przystanków komunikacyjnych i dworców z ich właścicielami lub zarządzającymi;
- 17) warunki korzystania ze środków transportu organizatora, jeżeli są udostępnione operatorowi;
- 18) warunki wykorzystywania środków transportu w zależności od natężenia ruchu pasażerów;
- 19) warunki zakupu przez operatora środków transportu drogowego niezbędnych do realizacji usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 20) zasady współpracy przy tworzeniu i aktualizacji rozkładów jazdy w celu poprawy funkcjonowania przewozów;

- 21) w transporcie kolejowym – zakres korzystania z infrastruktury, w szczególności zakres przepustowości trasy oraz standard jakości dostępu będące przedmiotem umowy;
- 22) kary umowne;
- 23) warunki zmiany oraz rozwiązania umowy;
- 24) informacje, o których mowa w art. 4 ust. 8 zdanie trzecie rozporządzenia (WE) nr 1370/2007, które operator jest obowiązany przekazywać organizatorowi w celu udzielenia zamówienia w trybach, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1. 4. Sposób, o którym mowa w ust. 3 pkt 15, powinien odpowiadać wymaganiom określonym w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

5. Przy uzgadnianiu zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych i dworców, o którym mowa w ust. 3 pkt 16, właściciel przystanku komunikacyjnego położonego w granicach administracyjnych miasta lub dworca albo zarządzający tymi obiektami uzgadnia zasady korzystania z tych obiektów, w przypadku gdy proponowany rozkład jazdy:

- 1) określa przystanki komunikacyjne lub dworce:
 - a) o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 7,
 - b) wskazane w uchwale, o której mowa w art. 15 ust. 2;
- 2) nie ograniczy przepustowości przystanków komunikacyjnych lub dworców;
- 3) nie spowoduje zagrożenia dla organizacji lub bezpieczeństwa ruchu.

Art. 26. 1. W przypadku wystąpienia zagrożenia utraty płynności finansowej operator jest obowiązany niezwłocznie poinformować o tym organizatora.

2. W przypadku nieprzekazania informacji, o której mowa w ust. 1, lub utraty płynności finansowej organizator może rozwiązać umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego bez wypowiedzenia.

Art. 27. 1. Organizator może zawrzeć umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego lub przedłużyć okres jej obowiązywania na zasadach określonych w art. 4 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

2. Organizator ponosi odpowiedzialność za pogorszenie warunków realizowania umowy o świadczenie usług publicznych w zakresie publicznego transportu zbiorowego oraz szkody poniesione przez operatora spowodowane zmianami w planie transportowym.

Art. 28. 1. Po zawarciu umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizator wydaje operatorowi zaświadczenie, o ile jest wymagane.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

- 1) oznaczenie przedsiębiorcy, jego siedziby (miejsca zamieszkania) i adresu;
- 2) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile przedsiębiorca taki numer posiada, oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 3) określenie rodzaju i zakresu wykonywanych przewozów;
- 4) określenie rodzaju i liczby środków transportu;
- 5) określenie przebiegu linii komunikacyjnej, na której będzie wykonywany przewóz, z zastrzeżeniem pkt 6;
- 6) w komunikacji miejskiej – określenie przebiegu sieci komunikacyjnej, na której będzie wykonywany przewóz.

3. Załącznikiem do zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązujący rozkład jazdy. W komunikacji miejskiej rozkład jazdy może być dołączony w postaci elektronicznej, jeżeli środek transportu jest wyposażony w urządzenie umożliwiające jego odczytanie.

4. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, potwierdza posiadanie przez operatora uprawnień do wykonywania publicznego transportu zbiorowego na danej linii komunikacyjnej, liniach komunikacyjnych lub sieci komunikacyjnej. Zaświadczenie oraz aktualny rozkład jazdy powinny znajdować się w środku transportu, w którym wykonywany jest publiczny transport zbiorowy w transporcie drogowym i powinny być okazywane na żądanie uprawnionego organu kontroli.

5. Właściwy organizator wydaje zaświadczenia w liczbie odpowiadającej liczbie środków transportu, którymi będzie wykonywany publiczny transport zbiorowy w transporcie drogowym.

6. Operator jest obowiązany wystąpić do właściwego organizatora z wnioskiem o zmianę treści zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia zmiany danych, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich wystąpienia.

7. (uchylony)

8. Za wydanie zaświadczenia, wtórnika zaświadczenia oraz za zmianę zaświadczenia, właściwy organizator pobiera opłaty.

9. Opłaty, o których mowa w ust. 8, stanowią dochód właściwego organizatora, z przeznaczeniem na realizację zadań:

- 1) wynikających z organizacji publicznego transportu zbiorowego;
- 2) określonych w art. 18 – w przypadku gdy organizatorem jest gmina.

Art. 28a. 1. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej oraz ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia, o którym mowa w art. 28 ust. 1, a także wysokość opłaty za wydanie zaświadczenia, wtórnika zaświadczenia oraz zmianę zaświadczenia, która nie może być wyższa niż odpowiednio 1000 zł za wydanie zaświadczenia, 200 zł za wydanie wtórnika zaświadczenia oraz 100 zł za zmianę zaświadczenia.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się:

- 1) zakres danych niezbędnych do wydania dokumentów, o których mowa w ust. 1;
- 2) potrzebę zabezpieczenia dokumentów, o których mowa w ust. 1;
- 3) potrzebę zróżnicowania wysokości opłat za wydanie dokumentów, o których mowa w ust. 1, w zależności od:
 - a) wysokości kosztów za czynności administracyjne związane z wydaniem tych dokumentów,
 - b) wysokości kosztów związanych z organizacją publicznego transportu zbiorowego.

Art. 29. W przypadku śmierci osoby fizycznej, z którą zawarto umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, dopuszcza się wykonywanie przewozu przez osobę, która złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku tej osoby, przez okres nie dłuższy niż 18 miesięcy od dnia jej śmierci.

Oddział 3

uchylony (art. 30. – art. 38)

Oddział 4

uchylony (art. 39. – art. 42)

Rozdział 4

Zarządzanie publicznym transportem zbiorowym

Art. 43. 1. Zarządzanie publicznym transportem zbiorowym przez organizatora polega w szczególności na:

- 1) negocjowaniu i zatwierdzaniu zmian do umowy z operatorem;
- 2) ocenie i kontroli realizacji przez operatora i przewoźnika usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 3) kontroli nad przestrzeganiem przez operatora i przewoźnika zasad funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego, o których mowa w art. 46;
- 4) współpracy przy aktualizacji rozkładów jazdy w celu poprawy funkcjonowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej;
- 5) analizie realizacji zaspokajania potrzeb przewozowych wynikających z wykonywania przewozów na podstawie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 6) dokonywaniu zmian w przebiegu istniejących linii komunikacyjnych;
- 7) zatwierdzaniu rozkładów jazdy oraz dokonywaniu ich aktualizacji w przypadku przewozów wykonywanych na podstawie zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym;
- 8) administrowaniu systemem informacji dla pasażera;
- 9) wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 7 ust. 1 i 3 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007;
- 10) wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 82b ust. 2 pkt 1 i 3, art. 82e, art. 82f ust. 1 i art. 95b ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym;
- 11) ustanawianiu zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego obowiązującego w jego granicach, samodzielnie lub w porozumieniu z innymi organizatorami.

2. Zarządzanie publicznym transportem zbiorowym przez organizatora w zakresie linii komunikacyjnych oraz rozkładów jazdy w ramach transportu kolejowego odbywa się we współpracy z zarządcą infrastruktury kolejowej w zakresie określonym przepisami ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym.

3. Zarządca infrastruktury kolejowej, o którym mowa w ust. 2, uwzględnia potrzeby przewozowe wynikające z realizacji przewozów przez operatora, ujęte w planie transportowym obowiązującym na obszarze właściwości organizatora.

Art. 44. W przypadku wystąpienia okoliczności uniemożliwiających wykonywanie publicznego transportu zbiorowego zgodnie z warunkami zawartej umowy, o której mowa w art. 25, w szczególności w zakresie przebiegu linii komunikacyjnej lub sieci komunikacyjnej, organizator wyraża zgodę na ograniczenie świadczenia usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego oraz określa warunki, na jakich może być ona wykonywana w tych okolicznościach, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe, a w transporcie morskim – na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski.

Art. 44a. 1. W okresie i na obszarze obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo stanu nadzwyczajnego operator może realizować usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym środkiem transportu drogowego, z zachowaniem prawa do rekompensaty, o której mowa w art. 50 pkt 3.

2. Zakres i warunki wykonywania przewozu, o którym mowa w ust. 1, w szczególności trasę przewozu i rozkład jazdy, określają organizator z operatorem w drodze zmiany umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Zmienione postanowienia umowne mogą dotyczyć przewozu realizowanego w okresie i na obszarze obowiązywania stanów, o których mowa w ust. 1.

3. Do przewozu, o którym mowa w ust. 1, mają zastosowanie przepisy dotyczące cen biletów ulgowych ustalonych na podstawie przepisów, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 6 lit. a, w zakresie dotyczącym przewozu środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego.

Art. 45. 1. Do kontroli zaświadczenia, o którym mowa w art. 28 ust. 1, oraz warunków realizacji przewozów w nim określonych są uprawnieni:

- 1) organizator właściwy ze względu na miejsce kontroli lub osoba przez niego upoważniona;
- 2) organy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

2. Do kontroli dokumentów, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 89 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

3. Organizator właściwy ze względu na miejsce kontroli lub osoba przez niego upoważniona może dokonywać kontroli biletów. Przepis art. 33a ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5

Funkcjonowanie publicznego transportu zbiorowego

Art. 46. 1. Funkcjonowanie publicznego transportu zbiorowego odbywa się zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) przewóz osób odbywa się środkami transportu przystosowanymi do przewozu osób, odpowiadającymi wymaganym ze względu na rodzaj przewozu warunkom technicznym;
- 2) środki transportu, którymi są wykonywane usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego, powinny być oznakowane w sposób widoczny dla pasażera, a w transporcie drogowym dodatkowo w tablice kierunkowe oraz nazwę przewoźnika albo organizatora;
- 3) rozkłady jazdy środków transportu poszczególnych operatorów i przewoźników są podawane do publicznej wiadomości na wszystkich wymienionych w rozkładzie jazdy przystankach komunikacyjnych oraz dworcach z wyłączeniem przystanków komunikacyjnych przeznaczonych wyłącznie dla wysiadających pasażerów;
- 4) w transporcie drogowym w rozkładzie jazdy mogą być uwzględnione wyłącznie przystanki komunikacyjne i dworce określone przez organizatora;
- 5) rozkłady jazdy są poddawane aktualizacji, o której mowa w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe;
- 6) cennik opłat lub taryfa są podawane do publicznej wiadomości na dworcu, na stronie internetowej operatora i przewoźnika, jeżeli taką posiada, a w każdym środku transportu wykonującym przewozy w ramach komunikacji miejskiej oraz w transporcie drogowym znajduje się wyciąg z cennika opłat lub taryfy, przy czym cennik opłat powinien zawierać także ceny biletów ulgowych:
 - a) ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w szczególności:

- ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 295),
 - ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2021 r. poz. 1656 oraz z 2022 r. poz. 655),
 - ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1858 oraz z 2022 r. poz. 655),
 - ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 oraz z 2022 r. poz. 655) oraz ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 oraz z 2022 r. poz. 583),
 - ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, 583, 655, 682 i 807),
 - ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1820),
 - ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2019 r. poz. 1598 oraz z 2022 r. poz. 91),
 - ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2205 oraz z 2023 r. poz. 1405),
 - ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 388 i 1641),
 - ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2023 r. poz. 318 i 650),
- b) wynikających z uprawnień pasażerów do innych ulgowych przejazdów, ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora;
- 7) wsiadanie i wysiadanie pasażerów odbywa się tylko na przystankach komunikacyjnych lub dworcach określonych w rozkładzie jazdy;
- 8) w międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym podróż może się rozpocząć i zakończyć na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 9) na dworcu znajduje się dostępny do wglądu pasażera regulamin przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym opracowany przez:
 - a) organizatora,
 - b) operatora lub grupę operatorów i zatwierdzony przez organizatora,
 - c) przewoźnika– a w środkach transportu znajduje się wyciąg z tego regulaminu;
- 10) operator i przewoźnik uwzględniają uprawnienia pasażerów do ulgowych przejazdów określone w pkt 6;
- 11) w przewozach o charakterze użyteczności publicznej mogą być ustanawiane przez operatora uprawnienia do ulgowych przejazdów w uzgodnieniu z organizatorem;
- 12) środki transportu udostępnione operatorowi przez organizatora mogą być wykorzystywane wyłącznie do realizacji przewozów na podstawie zawartej z organizatorem umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 13) w przypadku gdy wartość zamówienia publicznego albo przedmiotu umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego jest równa albo przekracza 130 000 złotych, przy zakupie środków transportu drogowego operator powinien uwzględniać czynnik energetyczny i oddziaływania na środowisko podczas całego cyklu użytkowania środków transportu;
- 14) przewóz osób realizowany w strefie transgranicznej w transporcie drogowym nie zwalnia z obowiązku uzyskania zezwolenia, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009 z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylającego dyrektywę Rady 96/26/WE, i licencji wspólnotowej, o której mowa w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 561/2006 w zakresie międzynarodowego transportu drogowego.

2. Podmiot, któremu organizator zlecił realizację części lub całości zadań z zakresu organizacji publicznego transportu zbiorowego, nie może być jednocześnie

operatorem ani podmiotem powiązany z operatorem w sposób uniemożliwiający bezstronną realizację zadań.

3. Minister właściwy do spraw transportu może określić, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób oznakowania środków transportu, którymi są wykonywane przewozy o charakterze użyteczności publicznej, w zakresie transportu drogowego, kolejowego, innego szynowego, linowego i linowo-terenowego, uwzględniając konieczność ujednoczenia oznakowania środków transportu w tych przewozach i zapewnienia możliwości identyfikowania tych przewozów.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej oraz minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu mogą określić, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób oznakowania środków transportu, którymi są wykonywane przewozy o charakterze użyteczności publicznej, w zakresie transportu morskiego oraz żeglugi śródlądowej, uwzględniając konieczność ujednoczenia oznakowania środków transportu w tych przewozach i zapewnienia możliwości identyfikowania tych przewozów.

Art. 47. W regulaminie przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 9, określa się w szczególności warunki obsługi podróżnych, warunki odprawy oraz przewozu osób i bagażu, a także wskazuje się podmiot właściwy do przyjmowania skarg i reklamacji wynikających z realizacji usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego oraz terminy rozpatrywania skarg i reklamacji.

Art. 48. 1. Operator i przewoźnik jest obowiązany przekazywać organizatorowi, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, informację o liczbie i sposobie załatwienia skarg i reklamacji składanych przez pasażerów w związku z realizacją usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego oraz informację o liczbie i wysokości przyznanych odszkodowań.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, jest wykorzystywana przy ocenie i kontroli realizacji usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

3. Niezależnie od uprawnień wynikających z przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe oraz ustawy z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski, pasażerom przysługuje prawo składania bezpośrednio do właściwego organizatora skarg i reklamacji w związku z realizacją przewozów przez operatora.

Art. 49. 1. Organizator, o którym mowa odpowiednio w art. 7 ust. 1 pkt 1–5, w zakresie swojej właściwości, przekazuje, w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku, właściwemu marszałkowi województwa informacje dotyczące publicznego transportu zbiorowego, w szczególności:

- 1) liczbę linii komunikacyjnych, na których jest wykonywany publiczny transport zbiorowy przez operatora wybranego w jednym z trybów, o których mowa w art. 19 ust. 1, operatora będącego samorządowym zakładem budżetowym oraz przewoźnika;
- 2) liczbę operatorów wykonujących publiczny transport zbiorowy, wybranych w jednym z trybów, o których mowa w art. 19 ust. 1;
- 3) liczbę przewoźników wykonujących publiczny transport zbiorowy;
- 4) łączną liczbę przewiezionych pasażerów w publicznym transporcie zbiorowym oraz łączny przebieg na wszystkich liniach komunikacyjnych;
- 5) liczbę dworców i przystanków na liniach komunikacyjnych, na których jest wykonywany publiczny transport zbiorowy;
- 6) czas trwania umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- 7) kwoty rekompensat, które otrzymali operatorzy.

2. Marszałek województwa, na podstawie otrzymanych informacji, przygotowuje zbiorczą informację dotyczącą publicznego transportu zbiorowego na całym obszarze objętym swoją właściwością, z podziałem na transport autobusowy i kolejowy.

3. W terminie do dnia 31 marca każdego roku, marszałek województwa przekazuje zbiorczą informację ministrowi właściwemu do spraw transportu.

3a. Minister właściwy do spraw transportu udostępnia zbiorcze informacje otrzymane od marszałków województw w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, są przekazywane na formularzu zgodnym ze wzorem określonym przez ministra właściwego do spraw transportu.

5. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej oraz ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji dotyczących publicznego transportu zbiorowego, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz

wzory formularzy do przekazywania tych informacji, uwzględniając konieczność zapewnienia monitorowania i oceny funkcjonowania jakości i finansowania publicznego transportu zbiorowego.

Art. 49a. Osoba wykonująca przewóz osób w publicznym transporcie zbiorowym, z wyłączeniem transportu kolejowego, podczas kierowania środkami transportu i w związku z kierowaniem nimi korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariusza publicznego na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.⁷⁾).

Rozdział 6

[Finansowanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej]

< Finansowanie publicznego transportu zbiorowego >

[Art. 50. 1. Finansowanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej może polegać w szczególności na:

- 1) *pobieraniu przez operatora lub organizatora opłat w związku z realizacją usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego, lub*
- 2) *przekazaniu operatorowi rekompensaty z tytułu:*
 - a) *utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym, lub*
 - b) *utraconych przychodów w związku ze stosowaniem uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym ustanowionych na obszarze własności danego organizatora, o ile zostały ustanowione, lub*
 - c) *poniesionych kosztów w związku ze świadczeniem przez operatora usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, lub*
- 3) *udostępnianiu operatorowi przez organizatora środków transportu na realizację przewozów w zakresie publicznego transportu zbiorowego.*

2. W przypadku operatora wybranego w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2, przekazanie rekompensaty z tytułu poniesionych kosztów w związku ze świadczeniem usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego nie może prowadzić do odzyskania całości poniesionych kosztów.

Nowe brzmienia tytułu rozdziału 6 oraz art. 50 wejdą w życie z dn. 1.01.2026 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1720).

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1726, 1855, 2339 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289, 818 i 852.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do operatora wybranego w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3, jeżeli umowa o świadczenie usług publicznych przyjmie formę koncesji na usługi.

4. W przypadku operatora wybranego w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2:

- 1) pobieranie opłat, o których mowa w ust. 1 pkt 1, stanowi prawo do korzystania z usługi,
 - 2) udostępnianie środków transportu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, oraz przekazanie rekompensaty stanowi płatność zamawiającego
- w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi.]

< Art. 50. Finansowanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej może polegać w szczególności na:

- 1) **pobieraniu przez operatora lub organizatora opłat w związku z realizacją usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego lub**
- 2) **przekazaniu operatorowi dopłaty, o której mowa w art. 55, lub**
- 3) **przekazaniu operatorowi rekompensaty z tytułu świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, lub**
- 4) **udostępnianiu operatorowi przez organizatora środków transportu na realizację przewozów w zakresie publicznego transportu zbiorowego.>**

Art. 50a. 1. Rada gminy może ustalać ceny za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w gminnych przewozach pasażerskich. W mieście stołecznym Warszawie uprawnienia te przysługują Radzie Warszawy.

2. Rada powiatu może ustalać ceny za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w powiatowych przewozach pasażerskich.

3. Sejmik województwa może ustalać ceny za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w wojewódzkich przewozach pasażerskich.

<4. Minister właściwy do spraw transportu może ustalać ceny za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania

Dodany ust. 4 w art. 50a wejdzie w życie z dn. 1.01.2026 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1720).

o charakterze użyteczności publicznej w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym.>

Art. 50b. Ceny, o których mowa w art. 50a, mają charakter cen maksymalnych.

Art. 51. 1. Źródłem finansowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej mogą być w szczególności:

- 1) środki własne jednostki samorządu terytorialnego będącej organizatorem;
- [2) *środki z budżetu państwa.*]

< 2) środki z budżetu państwa oraz inne środki publiczne.>

2. Do źródeł finansowania, o których mowa w ust. 1, należą również wpływy ze sprzedaży biletów oraz wpływy z opłat dodatkowych pobieranych od pasażerów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe.

[Art. 52. 1. Operatorowi przysługuje rekompensata, jeżeli wykaze, że podstawą poniesionej straty z tytułu realizacji usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego są utracone przychody i poniesione koszty, o których mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2, proporcjonalnie do poniesionej straty.

2. W ramach rekompensaty, w części, o której mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. c, operatorowi przysługuje rozsądny zysk, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

3. Przepis ust. 2 nie dotyczy operatora:

- 1) *wybranego w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1:*
 - a) *pkt 2,*
 - b) *pkt 3, jeżeli umowa o świadczenie usług publicznych przyjmie formę koncesji na usługi;*
- 2) *będącego samorządowym zakładem budżetowym.*

4. (uchylony)]

< Art. 52. W ramach rekompensaty, o której mowa w art. 50 pkt 3, operatorowi przysługuje rozsądny zysk, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1370/2007. Przepis nie dotyczy operatora będącego samorządowym zakładem budżetowym.>

[Art. 53. 1. Właściwy organizator przekazuje operatorowi rekompensatę, o której mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2, jeżeli operator poniósł stratę i złożył wniosek

Nowe brzmienie pkt 2 w ust. 1 w art. 51 wejdzie w życie z dn. 1.01.2026 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1720).

Nowe brzmienia art. 52–58 wejdą w życie z dn. 1.01.2026 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1720).

o rekompensatę w trybie określonym w umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

2. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, określa się wysokość utraconych przychodów i poniesionych kosztów, o których mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2, obliczoną zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dokumenty potwierdzające wysokość utraconych przychodów i poniesionych kosztów, o których mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2.]

<Art. 53. 1. Właściwy organizator przekazuje operatorowi rekompensatę, o której mowa w art. 50 pkt 3, na wniosek złożony w trybie określonym w umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

2. Podstawą do przekazania rekompensaty, o której mowa w art. 50 pkt 3, jest pozytywna weryfikacja wniosku, o którym mowa w ust. 1.

3. Wielkość rekompensaty określonej we wniosku, o którym mowa w ust. 1, oblicza się, uwzględniając wszystkie koszty i przychody zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia (WE) nr 1370/2007, w tym utracone przychody w związku ze stosowaniem uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora, o ile zostały ustanowione.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dokumenty potwierdzające wielkość obliczonej rekompensaty.>

[Art. 54. 1. Właściwy organizator weryfikuje wniosek i dokumenty przedstawione przez operatora, stanowiące podstawę obliczenia rekompensaty.

2. W przypadku pozytywnego wyniku weryfikacji, o której mowa w ust. 1, organizator:

- 1) występuje do właściwego marszałka województwa z wnioskiem o przekazanie rekompensaty w części stanowiącej zwrot utraconych przychodów z tytułu stosowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym do wysokości poniesionej z tego tytułu straty;*
- 2) wypłaca przyznaną operatorowi rekompensatę w zakresie poniesionej straty z tytułu:*
 - a) realizacji usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego,*

b) *utraconych przychodów w związku ze stosowaniem uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora.*

3. Przepisu ust. 2 pkt 1 nie stosuje się, w przypadku gdy organizatorem jest marszałek województwa lub minister właściwy do spraw transportu.]

<Art. 54. Operator realizujący usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym w międzywojewódzkich lub międzynarodowych przewozach pasażerskich otrzymuje rekompensatę, o której mowa w art. 50 pkt 3, w postaci dotacji celowej z budżetu państwa.>

[Art. 55. 1. Operator realizujący usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym w międzywojewódzkich przewozach pasażerskich otrzymuje rekompensatę w części, o której mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. c, w postaci dotacji z budżetu państwa.

2. Operator realizujący usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym w międzynarodowych przewozach pasażerskich może otrzymać rekompensatę w części, o której mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. c, w postaci dotacji z budżetu państwa.]

< Art. 55. 1. W związku z obowiązkiem stosowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym autobusowym i kolejowym operatorowi i przewoźnikowi przysługuje dopłata do utraconych przychodów z tego tytułu.

2. Kwotę dopłaty stanowi różnica pomiędzy wartością sprzedaży biletów z ulgami ustawowymi obliczona według cen nieuwzględniających tych ulg a wartością sprzedaży tych biletów w cenach uwzględniających te ulgi. Kwotę dopłaty do ceny biletów z ulgami ustawowymi oblicza się po uprzednim obniżeniu cen biletów o wymiar ulg i zniżek o charakterze komercyjnym oraz ulg ustanowionych przez organizatora na obszarze jego właściwości, o ile zostały ustanowione.

3. Dopłata, o której mowa w ust. 1, nie dotyczy uprawnień do ulgowych przejazdów realizowanych w ramach komunikacji miejskiej.

4. Przekazywanie środków dopłaty, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do transportu autobusowego jest zadaniem zleconym z zakresu administracji

rządowej. W celu realizacji zadania wojewoda zawiera z marszałkiem województwa umowę, o której mowa w art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, 1273, 1407, 1429, 1641 i 1693), oraz przekazuje marszałkowi województwa środki na realizację zadania w postaci dotacji celowej z budżetu państwa.

5. Przekazanie operatorowi lub przewoźnikowi dopłaty, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do transportu autobusowego następuje na wniosek i po weryfikacji dokumentów potwierdzających wysokość utraconych przychodów z tego tytułu, przeprowadzonej przez właściwego marszałka województwa.

6. Prawa i obowiązki stron w zakresie dopłaty, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do transportu autobusowego, w tym w szczególności: tryb i sposób wypłaty, rozliczenia i zwrotu, wzór rozliczenia oraz zasady kontroli wysokości jej kwoty, określa umowa o dopłatę z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego, zawarta pomiędzy operatorem lub przewoźnikiem a właściwym marszałkiem województwa.

7. Właściwość miejscową samorządu województwa do podpisania umowy, o której mowa w ust. 6, ustala się odpowiednio według siedziby organizatora albo miejsca zamieszkania lub siedziby przewoźnika.

8. Uprawnienie do otrzymania dopłaty, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do transportu autobusowego nabywa operator lub przewoźnik, który:

- 1) posiada zezwolenie na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, o którym mowa w art. 18 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, lub zaświadczenie na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego, o którym mowa w art. 28;
- 2) stosuje kasy rejestrujące umożliwiające określenie kwoty dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych;
- 3) zawarł umowę, o której mowa w ust. 6.

9. Dopłata, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do transportu autobusowego nie dotyczy przejazdów dzieci do lat 4, objętych ulgą 100%, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach

do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 295 oraz z 2023 r. poz. 1575).

10. Dopłata, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do transportu kolejowego jest wypłacana z budżetu państwa przez ministra właściwego do spraw transportu w postaci dotacji przedmiotowej.

11. Uprawnienie do otrzymania dopłaty, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do transportu kolejowego nabywa operator lub przewoźnik, który:

- 1) posiada licencję, o której mowa w art. 43 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, i jednolity certyfikat bezpieczeństwa lub świadectwo bezpieczeństwa, o których mowa w art. 17e tej ustawy;**
- 2) stosuje kasy rejestrujące umożliwiające określenie kwoty dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych;**
- 3) spełnia wymogi do udzielenia dotacji przedmiotowej do krajowych kolejowych przewozów pasażerskich określone przepisami dotyczącymi szczegółowego sposobu i trybu udzielania i rozliczania dotacji przedmiotowych.**

12. W rozliczeniach dopłaty, o której mowa w ust. 1, przedstawia się rzeczywistą wartość i wymiar ulg udzielonych uprawnionym pasażerom.>

[Art. 56. 1. Na wyrównanie straty z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym, operatorowi przysługuje rekompensata w części, o której mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. a, w postaci dotacji.

2. Wydatki na sfinansowanie straty, o której mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa, z wyłączeniem wydatków na sfinansowanie straty wynikającej z uprawnień do ulgowych przejazdów w komunikacji miejskiej.]

<Art. 56. Operator, który poza świadczeniem usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego prowadzi inną działalność gospodarczą, jest obowiązany do prowadzenia oddzielnej rachunkowości dla usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego, związanych z wykonywaniem przewozu o charakterze użyteczności publicznej.>

[Art. 57. 1. Uprawnienie do otrzymywania rekompensaty w części, o której mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. a, nabywa operator, który stosuje kasy rejestrujące

posiadające pozytywną opinię ministra właściwego do spraw finansów publicznych, które umożliwiają określenie kwoty dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych.

2. Zmiany w programach kas rejestrujących, uwzględniających zasady określone w ust. 1, wymagają uzyskania pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw finansów publicznych.]

<Art. 57. 1. Kasy rejestrujące, o których mowa w art. 55 ust. 8 pkt 2 i ust. 11 pkt 2, muszą posiadać pozytywną opinię ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo potwierdzenie Prezesa Głównego Urzędu Miar.

2. Zmiany w programach kas rejestrujących, o których mowa w ust. 1, wymagają uzyskania potwierdzenia Prezesa Głównego Urzędu Miar.>

[Art. 58. Operator, który poza świadczeniem usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego prowadzi inną działalność gospodarczą, jest obowiązany do prowadzenia oddzielnej rachunkowości dla usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego, związanych z wykonywaniem przewozu o charakterze użyteczności publicznej.]

<Art. 58. 1. Operator, który poza świadczeniem usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym prowadzi inną działalność gospodarczą, sporządza oddzielny bilans oraz rachunek zysków i strat dla tych usług, a także wyodrębnia w księgach rachunkowych operacje związane z wykonywaniem przewozu o charakterze użyteczności publicznej.

2. Operator, o którym mowa w ust. 1, nie może przenosić środków publicznych przeznaczonych na działalność związaną z usługami w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym na inną działalność.

3. Sprawozdanie finansowe operatora, o którym mowa w ust. 1, publikowane na podstawie przepisów o rachunkowości, zawiera dodatkowo oddzielny bilans oraz rachunek zysków i strat dla działalności związanej z usługami w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym.

4. Wyodrębniona rachunkowość jest prowadzona w sposób umożliwiający monitorowanie zakazu przenoszenia środków publicznych, o którym mowa w ust. 2.>

[Art. 58a. 1. Operator, który poza świadczeniem usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym prowadzi inną działalność gospodarczą, sporządza oddzielny bilans oraz rachunek zysków i strat dla tych usług, a także wyodrębnia w księgach rachunkowych operacje związane z wykonywaniem przewozu o charakterze użyteczności publicznej.

2. Operator, o którym mowa w ust. 1, nie może przenosić środków publicznych przeznaczonych na działalność związaną z usługami w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym na inną działalność.

3. Sprawozdanie finansowe operatora, o którym mowa w ust. 1, publikowane na podstawie przepisów o rachunkowości, zawiera dodatkowo oddzielny bilans oraz rachunek zysków i strat dla działalności związanej z usługami w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym.

4. Wyodrębniona rachunkowość jest prowadzona w sposób umożliwiający monitorowanie zakazu przenoszenia środków publicznych, o którym mowa w ust. 2.]

Przepis uchylający art. 58a wejdzie w życie z dn. 1.01.2026 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1720).

DZIAŁ III

Skarga i kary pieniężne

Rozdział 1

Postępowanie skargowe

Art. 59. 1. W przypadku ogłoszenia zamiaru bezpośredniego zawarcia umowy, o którym mowa w art. 23 ust. 1, podmiotowi, który jest lub był zainteresowany zawarciem danej umowy i któremu grozi powstanie szkody w wyniku zarzucanego naruszenia przepisów prawa Unii Europejskiej lub ustawy, przysługuje prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

2. W postępowaniu toczącym się wskutek wniesienia skargi, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329 i 655), jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 60. 1. Skargę wnosi się do wojewódzkiego sądu administracyjnego właściwego dla organizatora, który ogłosił zamiar bezpośredniego zawarcia umowy w terminie 30 dni od dnia, w którym skarżący powziął lub przy zachowaniu należytej staranności mógł powziąć informację o czynności podjętej przez organizatora w sprawie.

2. Od pism wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym pobiera się wpis stały w wysokości określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 233 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

3. Skargę do sądu wnosi się za pośrednictwem organizatora, którego czynność jest przedmiotem skargi.

Art. 61. 1. Sąd nie może orzekać co do zarzutów i wniosków, które nie były zawarte w skardze.

2. Sąd, uwzględniając skargę, uchyla czynności podjęte przez organizatora, jeżeli stwierdzi naruszenie przepisów prawa Unii Europejskiej lub ustawy.

Rozdział 2

Kary pieniężne

Art. 62. 1. Kto wykonuje regularny przewóz osób, w określonych odstępach czasu i po określonej linii komunikacyjnej w transporcie drogowym, naruszając obowiązki lub warunki wynikające z przepisów ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości określonej w załączniku do ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

2. Nakładanie kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

Art. 63. 1. Kto wykonuje regularny przewóz osób, w określonych odstępach czasu i po określonej linii komunikacyjnej w transporcie kolejowym, innym szynowym, linowym, linowo-terenowym, morskim lub w żegludze śródlądowej, bez umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego albo bez potwierdzenia zgłoszenia przewozu, podlega karze pieniężnej w wysokości 10 000 zł.

2. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1, nakłada, w drodze decyzji administracyjnej, organizator właściwy ze względu na miejsce przeprowadzonej kontroli.

Art. 64. 1. Operator lub przewoźnik, który:

[1) *nie wystąpił do właściwego organizatora z wnioskiem o zmianę treści zaświadczenia, o którym mowa w art. 28 ust. 1, lub potwierdzenia, o którym mowa w art. 30 ust. 1, w przypadku wszelkich zmian dotyczących: oznaczenia przedsiębiorcy, jego siedziby (miejsca zamieszkania) lub adresu, numeru w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile operator lub przewoźnik taki numer posiada, numeru identyfikacji podatkowej (NIP), nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich powstania,*]

Nowe brzmienie pkt 1 w ust. 1 w art. 64 wejdzie w życie z dn. 1.01.2026 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1720).

< 1) nie wystąpił do właściwego organizatora z wnioskiem o zmianę treści zaświadczenia, o którym mowa w art. 28 ust. 1, w przypadku wszelkich zmian dotyczących: oznaczenia przedsiębiorcy, jego siedziby (miejsca zamieszkania) lub adresu, numeru w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile operator taki numer posiada, numeru identyfikacji podatkowej (NIP), nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich powstania,>

2) nie zgłosił na piśmie właściwemu organizatorowi zmiany dotyczącej rozkładu jazdy w terminach określonych w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe, lub

3) nie przekazał organizatorowi, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, informacji o liczbie i sposobie załatwienia skarg i reklamacji składanych przez pasażerów w związku z realizacją usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego oraz informacji o liczbie i wysokości przyznanych odszkodowań

– podlega karze pieniężnej w wysokości 1000 zł.

[2. *Przewoźnik, który nie zwrócił dokumentów, o których mowa w art. 34 ust. 1, organizatorowi, który wydał potwierdzenie zgłoszenia przewozu:*

1) *niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o cofnięciu potwierdzenia stała się ostateczna, w przypadkach, o których mowa w art. 35 ust. 4, albo*

2) *wraz z wnioskiem o stwierdzenie wygaśnięcia potwierdzenia zgłoszenia przewozów, w przypadku, o którym mowa w art. 35 ust. 7 pkt 2*

– podlega karze pieniężnej w wysokości 1000 zł.

3. *Przewoźnik, który nie poinformował właściwego organizatora o podjęciu wykonywania przewozu we wskazanym przez siebie terminie w przypadku zawieszenia jego wykonywania, podlega karze pieniężnej w wysokości 1000 zł.]*

Przepis uchylający ust. 2 i 3 w art. 64 wejdzie w życie z dn. 1.01.2026 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1720).

[4. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1–3, nakłada, w drodze decyzji administracyjnej, właściwy organizator.]

< 4. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1, nakłada, w drodze decyzji administracyjnej, właściwy organizator.>

Art. 65. [Kary pieniężne, o których mowa w art. 62 ust. 1, art. 63 ust. 1 oraz art. 64 ust. 1–3, stanowią dochód właściwego organizatora, z przeznaczeniem na realizację zadań:] **<Kary pieniężne, o których mowa w art. 62 ust. 1, art. 63 ust. 1 oraz art. 64 ust. 1, stanowią dochód właściwego organizatora, z przeznaczeniem na realizację zadań:>**

- 1) wynikających z organizacji publicznego transportu zbiorowego oraz
- 2) określonych w art. 18 – w przypadku gdy organizatorem jest gmina.

DZIAŁ IV

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 66–76. (pominięte)

Art. 77. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o „przewoźniku”, rozumie się przez to również operatora publicznego transportu zbiorowego.

DZIAŁ V

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 78. 1. Podmioty prowadzące działalność w zakresie regularnego przewozu osób w krajowym transporcie drogowym, kolejowym, innym szynowym, linowym, linowo-terenowym, morskim i w żegludze śródlądowej mogą ją nadal wykonywać na podstawie posiadanych uprawnień, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 r.

2. Zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, których termin ważności upływa w dniu 31 grudnia 2016 r., wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2017 r.

3. Zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, których termin ważności upływa w dniu 31 grudnia 2017 r., wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2018 r.

Nowe brzmienie ust. 4 w art. 64 wejdzie w życie z dn. 1.01.2026 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1720).

Nowe brzmienie wprowadzenia do wyliczenia w art. 65 wejdzie w życie z dn. 1.01.2026 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1720).

4. Zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, których termin ważności upływa w dniu 31 grudnia 2018 r., wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2019 r.

5. Zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, których termin ważności upływa w dniu 31 grudnia 2019 r., wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2020 r.

6. Zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, których termin ważności upływa w dniu 31 grudnia 2020 r., wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2021 r.

7. Zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, których termin ważności upływa w dniu 31 grudnia 2021 r., wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2022 r.

8. Zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, których termin ważności upływa w dniu 31 grudnia 2022 r., wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2023 r.

9. Zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, których termin ważności upływa w dniu 31 grudnia 2023 r., wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2025 r.

Art. 79. 1. Działalność w zakresie krajowego regularnego przewozu osób może być podejmowana i wykonywana na podstawie przepisów dotychczasowych, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 r., w krajowym transporcie drogowym. Do dnia 31 grudnia 2025 r. przepisy art. 30–37 nie mają zastosowania do regularnego przewozu osób w krajowym transporcie drogowym.

2. Zezwolenia na podejmowanie i wykonywanie działalności w zakresie krajowego regularnego przewozu osób w transporcie drogowym mogą być wydawane na okres nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia 2025 r.

3. Organ właściwy w sprawach zezwoleń na wykonywanie krajowych regularnych przewozów osób w transporcie drogowym w okresie, o którym mowa w ust. 2, może odmówić wydania nowego zezwolenia, zmiany zezwolenia lub przedłużenia zezwolenia, jeżeli na podstawie uchwalonego planu transportowego na usługę objętą zezwoleniem została podpisana umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego z operatorem publicznego transportu zbiorowego.

4. Do umów, na podstawie których może być wykonywana dotychczasowa działalność w zakresie krajowego regularnego przewozu osób, stosuje się przepisy art. 8 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

Art. 80. Do dnia 31 grudnia 2025 r. na sfinansowanie utraconych przychodów z tytułu stosowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w transporcie kolejowym operatorowi przysługuje rekompensata, o której mowa w art. 56 ust. 1, w postaci dotacji przedmiotowej z budżetu państwa.

Art. 81. Przewoźnik lub operator publicznego transportu zbiorowego wykonujący przewozy w transporcie kolejowym stosuje kasy rejestrujące, o których mowa w art. 57 ust. 1, od dnia 1 stycznia 2026 r.

Art. 82. 1. Organizator publicznego transportu zbiorowego wydaje zaświadczenie na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego podmiotowi, który zawarł umowę na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym przed dniem wejścia w życie ustawy. Zaświadczenie wydaje się przed dniem wygaśnięcia zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, na okres ważności umowy.

2. Operator publicznego transportu zbiorowego, który w okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2025 r. zawarł umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie drogowym, zwolniony jest z obowiązku posiadania zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowych transporcie drogowym, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

Art. 83. Rozkłady jazdy uzgodnione przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność przez okres, którego dotyczą, albo do czasu wprowadzenia w nich zmian przez przewoźnika.

Art. 84. 1. Rozporządzenie ministra właściwego do spraw transportu określające pierwszy plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego powinno zostać wydane w okresie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Do czasu uchwalenia pierwszego planu transportowego, jednak nie dłużej niż w okresie:

- 1) 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy – w przypadku planu transportowego opracowanego przez ministra właściwego do spraw transportu,
 - 2) 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy – w przypadku planu transportowego opracowanego przez właściwą jednostkę samorządu terytorialnego
- może być zawarta umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na okres nie dłuższy niż 3 lata.

Art. 85. (uchylony)

Art. 86. 1. Pierwsze informacje, o których mowa w art. 48, zostaną przekazane w terminie do dnia 31 marca 2013 r.

2. Pierwsze informacje, o których mowa w art. 49 ust. 1 i 2, zostaną przekazane w terminie odpowiednio do dnia 31 stycznia 2013 r. i do dnia 31 marca 2013 r.

Art. 87. 1. W terminie do dnia 31 grudnia 2025 r. podmioty prowadzące działalność w zakresie krajowego regularnego przewozu osób są obowiązane uwzględniać uprawnienia pasażerów do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego w transporcie drogowym i kolejowym, zgodnie z dotychczasowymi przepisami.

2. W terminie, o którym mowa w ust. 1, finansowanie ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego odbywa się na zasadach określonych w przepisach dotychczasowych.

3. Umowy określające zasady przekazywania przewoźnikom dopłat do utraconych przychodów z tytułu stosowania ulg ustawowych, zawarte na podstawie art. 8a ust. 4 pkt 3 ustawy, o której mowa w art. 68⁸⁾, zachowują ważność przez okres, na który zostały zawarte, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 r.

⁸⁾ Artykuł 68 zawiera zmiany do ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

Art. 88. W terminie do dnia 31 maja 2015 r. minister właściwy do spraw transportu przekaze Komisji Europejskiej sprawozdanie, o którym mowa w art. 8 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

Art. 89. (pominięty)

Art. 90. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2011 r., z wyjątkiem art. 46 ust. 1 pkt 1, art. 68 pkt 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.